

DIRECTOR
R. ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIJA
BLAJ—JUDEȚUL ALBA DE JOS

MANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 150 Lei
Pe 6 luni . . . 75 Lei
Pe 3 luni . . . 40 Lei
Pentru America 2 Dolari
Numărul 3 Lei

Pentru inserate se plătesc 5 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Blajul și 3/15 Maiu

de prof. Dr. Coriolan Suciu.

Pe răbojul vremii se înseamnă a 77-a aniversare a revoluției din 1848.

Din acest an de vrăjbi se ridică luminoasă ziua de 3/15 Maiu. — Ea e un simbol. Simbolul scuturării lanțurilor iobăgiei și al triumfului libertății naționale.

Decenii de-a rândul aproape întreagă suferință românească din Ardeal, a sărbătorit cu multă însuflețire, dragoste și pietate amintirea acestei zile memorabile.

Mai animată și cu mai multă putere de evocare era prăznuirea lui 3/15 Maiu în centrul școlăresc al Blajului, unde fiecare colț, fiecare piatră grăia pentru sufletele tineresti cari înțelegeau măreția vremilor trecute. — Catedrala și piața istorică a Blajului, Câmpul Libertății și Piatra cu acelaș nume, erau un memento continuu pentru a cinste și prăznuia înaintașilor. erau un izvor nesecat de îndemnuri la adresa urmașilor, pentru a nu lăsa din mână facla credinței și-a dragostii de neam.

Deși încă dela 1871 stânginiți prin reșcripșul ministrului Pauler, profesorii și elevii Blajului n'au încetat să țină trează amintirea zilelor glorioase din 1848, până în momentul când guvernul unguresc din Pesta, prin romanofobul său ministru de culte și instrucțiune publică — Trefort, la 1876 a ținut să curme în mod brutal tradiția acestor „înălțătoare” sermuri, punând în vedere mitropolitului de atunci, Ioan Vancea, închiderea școlilor din Blaj (liceu, teologie, șc. normală), la caz că ar mai îndrăzni și numai elevii din propria lor inițiativă (fie și sub pretextul de-a sărbători onomastica fostului lor director Timoteiu Cipariu) de-a menține prin manifestații publice amintirea zilei de 3/15 Maiu.

De atunci și până în 1919 au trecut 43 ani, în care răstimp însuflețirea tinerimii nu mai avea prilejul de a se manifesta prin demonstrații cu torțe și prin vorbiri înflăcărâte, ci abia prin câte un gest îndrăzneț, prin arborarea câte unui drapel tricolor pe locurile amintirilor eroice, gest, care dacă în momentul înfăptuirii reușea să scape de ochii de Argus ai jandarmilor unguri, cu atât stârnea mai tare, ulterior, furia acestor impenați.

Când noua adunare națională din 1 Decembrie 1918 a scuturat definitiv lanțurile iobăgiei, Blajul încătușat s'a răscolit, a atacat la o parte haina de doliu, și-a șters lacrimile de pe față și a reluat cu avânt firul tradiției întrerupte la 1876.

Și fiindcă vremile s'au schimbat, și fiindcă ziua de 3/15 Maiu a fost opera și bucuria întregului neam românesc, Blajul, — care în acele zile glorioase din 1848 a ocrotit în sinul său 40—50 de mii de fii de-a întregului neam, — a ținut, ca după înfăptuirea idealului național

să invite la bucurie și pe alții și'n primul rând tineretul școlar al acestui neam.

De un șir de ani mica citadelă culturală dela îmbinarea Târnavelor, are onoarea să adăpostească — în zilele de 14 și 15 Maiu —, între zidurile școlilor sale tinerime studiosă din întreaga țara și numeroși fruntași de-ai neamului.

În fiecare an tineretul României mari curge spre Blaj asemenea cetelor de iobagi români din 1848, asemenea unei revărsări de ape mari; aleargă să se adape din această „fântână a românismului” (cum îi zice Papiu-Ilarian), unde bărbații mari din trecutul bisericii noastre au știut să facă să se imagineze rezerve nesecate de idealism, naționalism și creștinism nefățărît.

Blajul a atras în 1848 — la o întreită adunare — zecile de mii de Români, Blajul atrage în ziua de azi miile de elevi din tot cuprinsul țării întregite.

Puterea magnetică a Blajului a rezidat și rezidă în trecutul său plin de vrednicii și de jertfe pentru întreg neamul românesc.

Ar fi de prisos să înșirăm întreagă seria de fapte mari cari s'au zămislit în umbra castelului vlădicesc dela Blaj și între pereții strimți ai celulelor călugărilor și profesorilor de aici. Ar fi de prisos să trecem în revistă pe toți bărbații de seamă cari s'au ridicat de pe băncile bătrânelor școli ale Blajului și cari prin vredniciile lor au ridicat faima și numele acestui neam. Istoria le-a încrestat cu litere de aur în anelele sale și leștie toată lumea, până și cei cari, preocupați de gânduri mai puțin curate, încearcă să nu le vadă.

Mă opresc numai asupra unei împrejurări. În 1848, Blajul a știut în butul tuturor uneltirilor guvernatorului Teleki din Cluj, care voia să ne fărâmițeze marea adunare proiectată, după confesiuni, a știut zic să înfrățască între zidurile sale pe capii și fiii celor două confesiuni românești din Ardeal și a știut să treacă peste toate veleitățile, cari ar fi putut să despărță pe fiii aceluiăș neam în preajma unor evenimente epocale. — Pe când protopopul din Mediaș Ștefan Moldovan scria episcopului Lemeni, că Românii de acolo, uniți și neuniți, acum nu le mai trece prin cap a se deshilini și a se certa între ei, profesorul din Blaj Aron Pumnul în proclamația sa chema la adunarea dela Dumineca Tomii (30 Aprilie) pe toți fiii neamului, uniți și neuniți, fără deosebire, că toți sunt Români.

Canonicii din Blaj (Cipariu și Sereni) și atâția greco-catolici (Bărnuțiu, Laurian, Papiu-Ilarian, Buteanu etc.) nu s'au sfîit să ia parte la consfătuirea din 8 Maiu, ținută în localul Consistorului din Sibiu, care avea să solidarizeze în preajma adunării din 3/15 Maiu în vederea unui program comun și pe frații neuniți; precum nu s'au sfîit fii bisericii ortodoxe (Iancu etc.) să stea la sfat înainte și după această dată cu episcopul și canonicii dela Blaj; iar în ziua cea sfântă și mare de 3/15 Maiu, pe

cum în trecut vlădicii cu puteri unite susțineau cauza neamului, așa acum, Lemeni și Șaguna eșind din catedrala din Blaj mergeau braț la braț între aplauzele poporului doritor de libertate, pace și frățietate.

Generația anului 1848 a știut suprapune intereselor ei mărunte, marele interes obștesc. Binele și fericirea neamului, și nimic altceva, a fost steaua polară a conducătorilor din acest timp. — Biserica și credința atunci i-a unit pe toți spre fapte mari și nu i-a despărțit.

Credincios acestei tradiții, Blajul și biserica sa dorește, ca în toiu frământărilor pămășe ale zilelor noastre, să poată fi cu ocaziunea serbărilor de 3/15 Maiu, o oază, unde să alerge nu numai cei cari doresc să trăiască câteva clipe senine în atmosfera unui naționalism fără prejudeții, ci toți aceia cari au la suflet restabilirea unei armonii frățesti între fiii aceluiăș neam, între fiii alor două biserici naționale, chemate deopotrivă să lucreze pentru înfăptuirea frumosului ideal, care se chiamă: Înaintarea neamului prin credință.

PROGRAMUL

SERBĂRILOR DE 3/15 MAIU 1925.

Joi, 14 Maiu:

Ora 5:30 și 7:30. Primirea oaspeților în gara Blaj.

Ora 9—12. Concursuri de gimnastică.

Ora 15—18. Intreceri de oină și fotbal pe terenul de pe Câmpul Libertății.

Ora 18—19. Proba generală a exercițiilor gimnastice în piața I. M. Clain.

Ora 20—22. Concert pentru elevi în sala de gimnastică.

Vineri 15 Maiu:

Ora 8. Liturgia solemnă și Te Deum în catedrala mitropoliei.

Ora 10. Conduct festiv la Câmpia Libertății.

Ora 10:30. Festival la „Piatra Libertății.”

Ora 12. Pelerinaj la mormintele tribunilor.

Ora 16—18. Producțiuni de gimnastică în piața I. M. Clain și publicarea rezultatului concursurilor de gimnastică.

Ora 20:30. Concert festiv în sala de gimnastică *).

Cartea română la Florența. Intr'un foarte interesant foileton din „Cuvântul” dela 15 Aprilie, d. Em. Bucuța ne arată în cifre grăitoare rezultatele din ultimii trei ani ai industriei cărții românești, trimise prin grija „Fundației culturale Principele Carol” la al doilea târg internațional al cărții dela Florența, care s'a deschis la 25 Aprilie c.

Cele mai puternice și mai active case româ-

*) Programul amănunțit al serbărilor s'a tipărit deosebit. Iar d. Dr. Coriolan Suciu a scos din acest prilej o interesantă broșură despre: „Cum a fost pregătit 3/15 Maiu 1848”.
N. R.

nești de editură sunt acum »Cartea românească» și »Cultura națională». Bilanțul celei dintâi se prezintă astfel: În 1922 a editat 60 cărți științifice, 113 de popularizare și 64 cărți de literatură, într'un total de 2,418,000 exemplare; în 1923 a scos 69 cărți științifice, 93 cărți de popularizare și 62 cărți de literatură, în total în 1,539,800 exemplare; iar în 1924 au ieșit 73 cărți de știință, 123 cărți de popularizare și 60 cărți de literatură, în nu mai puțin decât 2,628,500 exemplare. Pentru editarea tuturor acestora s'au întrebuințat în acești trei ani 16,851,600 coale de hârtie. Și e de observat că în aceste cifre nu se cuprind publicațiile didactice ale editurii, cari trag în cumpănă mai greu decât toate celelalte la un loc, mulțumind aproape exclusiv trebuințele școlare ale unei populații de 17 milioane. Neasămănat mai mic, dar totuși foarte însemnat, a fost și tirajul »Culturii Naționale», care a cheltuit în 1922 pentru 349,000 volume 3,676,000 Lei, în 1923 pentru 556,000 volume 4,627,000 Lei, iar în 1924 pentru 190,000 volume 2,243,000 Lei. Mai însemnăm aici, că produsele deosebit de bine îngrijite ale acestei editurii s'au desfășurat în 1922 în 64,000 exemplare, în 1923 în 114,000 exemplare, iar în 1924 în 149,000 exemplare.

Cărțile acestea și atâtea altele formează la târgul dela Florența un frumos pavilion românesc, care ne face cinste.

Aplicarea legii bacalaureatului. Legea bacalaureatului, votată de curând se va aplica încă în cursul acestui an școlar, admitându-se după normele din anul trecut o singură sesiune extraordinară, în cursul luni Maiu, pentru ceice n'au putut trece anul trecut.

În sensul normativului de aplicare a legii, cursurile liceale se închid pentru cl. VIII la 31 Maiu, pentru clasele V—VII la 5 Iunie, iar pentru clasele I—IV la 15 Iunie. Pentru absolvirea acestor din urmă nu se mai cere nici un examen de sfârșit de an, în vreme ce elevii claselor V—VII vor fi supuși în timpul dela 15—24 Iunie la examene amănunțite din toate materiile.

Examenul de bacalaureat va începe la 25 Iunie și se va ține pe centre de cel puțin 100 candidați în fața unei comisiuni, compusă dintr'un profesor universitar, ca președinte, și 7 membri

dintre profesorii locali. Aici se vor cere 3 probe scrise, iar la oral candidații vor fi examinați asupra următoarelor obiecte: română, istoria patriei, geografia patriei, instrucția civică și limba franceză. În afară de acestea candidații vor mai fi examinați la oral la încă două materii după specialitate. Ca un novum mai amintim, că la acest examen nu se admite corigența, ci numai repetarea integrală.

BISERICESȚI

Un număr recent al ziarului semi-oficios »Viitorul» din București serie *apropos de chestia concordatului român* următoarele:

„Tratativele, pe cari ministrul României de pe lângă Vatican, d. Pennescu, le-a dus în numele guvernului dela București pentru încheierea concordatului și cari au fost suspendate din cauza sărbătoririi anului sfânt, s'au reluat în cursul acestei săptămâni — Faptul, că Vaticanul a tratat și a realizat un concordat cu Polonia, face să se creadă că tratativele cari au fost reluate cu reprezentantul României vor ajunge de data aceasta la bun sfârșit, ținându-se seamă de situația noastră care reclamă o atențiune deosebită, din cauza minorităților ce le avem înăuntru și a vecinilor din afară».

Ocupându-se de această chestiune, »Legea Românească» a Preasfințitului Ciorogariu — dela Oradea-mare — face în ultimul său număr (dela 1 Maiu) și următoarea constatare malițioasă; »Se vede, că ocârmuitorii noștri țin cu orice preț să facă servicii rele bisericii dominante din Statul român, schimbându-i acest titlu în poreclă».

Dupăcum era de prevăzut *conciliul ecumenic din Ierusalim nu se mai ține în acest an*. O spune aceasta însuși d. Dr. Dragomir Demetrescu, marele nomofilax al patriarhiei de Constantinopol, arătând într'un recent Nr. al revistei »Crucea» și motivele pentru cari a devenit imposibilă ținerea acestui conciliu, cari se pot rezuma în următoarele: *Expulzarea patriarhului din Constantinopol care conducea toată acțiunea referitoare la Sinod, neînțelegerile dintre dife-*

ritele bisericii ortodoxe naționale privitor la locul unde să se țină conciliul și alte piedicite ivite la Ierusalim, cari nu se mai precizează — În schimb, s'a ivit acum o altă idee, aceea a unui conciliu la muntele Athos, care e vorba să se țină la toamnă, ... probabil tot în timpul unui eventual al doilea pelerinaj al bisericii noastre la Roma.

O telegramă datată dela 1 Maiu din Atena spune, că *patriarhul exilat Constantin și-a dat demisia*, pentru a facilita încheierea unei convenții în chestia patriarhatului între Turcia și Grecia. Sinodul electoral urmează deci să se întrunească în timpul cel mai scurt pentru a proceda la alegerea noului patriarh din Constantinopol.

Duminica trecută s'a făcut la Arad *ca din urmă alegere de episcop după prevederile vechiului Statut șagunian*, isbutind cu 30 voturi diaconul Dr. Gheorghe Comșa, față de cele 24 ale pâr. Dr. Andreiu Magier, deși acesta din urmă a fost, pe cât știm, candidat guvernului. Rezultatul acesta, care a nemulțumit și multe cercuri bisericesti ortodoxe — ne gândim mai ales la cele dela Oradea-mare — s'ar datora afirmative supărării fostului ministru liberal A. Cosma, care a ținut să se răsună pentru debarcarea sa din minister.

Cunoscutul ordin al ministerului cultelor referitor la diferitele secte poezite, publicat în întregime din partea tuturor autorităților bisericesti, a fost trimis și ministerului de război, care, la rândul său, a dispus ca *organele militare să supravegheze și ele atitudinea sectanților și cu deosebire a acelorora, cari nu admit jurământul de soldat, contravenind astfel legilor de organizare ale Statului*. Chiriarii bisericii ortodoxe române — ai cărei credincioși sunt mai grav periclitați din partea acestor secte — au cerut, afirmative, ca autoritățile să nu se ocupe de atitudinea lor numai în ce privește interesele Statului, ci și privitor la cele ale bisericii »dominante». — Încât ne privește suntem și noi foarte puțin bucurați de propaganda și de rezultatele acestor sectari, cari pe alocurea caută să tragă în apele

Foiața „Unirii“

O mișcare frumoasă.

Raportul comitetului reuniunii »Sf. Maria» a femeilor române gr.-cat. din Cluj, pe anul 1924.*)

Onorată Adunare generală!

După cataclisme istorice și în urma prefacerilor mari sociale, politice și religioase, societatea numai încet se poate reculege, stabilindu-și noi norme de viață, conforme stărei de echilibru, care se stabilește pe încetul.

Astfel și societatea noastră, reuniunea »Sf. Maria», a avut nevoie de dibuirile alor trei ani încheiați, ca să-și găsească, pe lângă toată lumina îndemnătoare a tradiției sale de cinci lustre, linia de conduită, căile și metodele de lucru, care să o ducă între împrejurările schimbate la împlinirea misiunii sale.

Reuniunea »Sf. Maria» din Cluj nu este o reuniune mariană tipică, o reuniune numai de devoțiuni și viață cucernică, devotată unui cult special al Preacuratei Fecioare. Reuniunea noastră urmărește în primul rând împodobirea bisericii noastre, a locașului de închinare, apoi ajutorarea celor lipsiți și numai prin intermediul

*) Pentru a putea servi ca îndemn și altora, dăm aici partea primă a aces-ui interesant raport rămânând ca jumătatea a doua să o publicăm în numărul viitor. N. R.

acestei activități estetice-gospodărești-filantropice caută să stârnească motivele unei vieți de pietate și de deprinderi creștinești, să întărească credința, să solidarizeze pe toți Românii uniți, în primul rând femeile, în jurul Sionului românesc, unit cu scaunul preafericitului Patriarh al Romei.

Activitatea reuniunii noastre se împletește deci din acțiuni sociale, gospodărești, de milostenie și de evlavie.

Pe când însă mila și cucernicia este aceeași în toate timpurile și între orice împrejurări, isvorând din curățenia inimii și întemeindu-se pe pârgăia unei creștinești educațiuni, — viața socială și gospodărească variază după epoci și oameni. Altele sunt, — și diferite de cele vechi —, căile și mijloacele, prin care o reuniune ca a noastră își poate câștiga mijloacele de existență și necesare pentru înfăptuirea programului său după război, într'o Românie nouă, cu o societate românească tot crescândă, cu o viață socială, culturală și religioasă chiar, de o multiplă diferențiere, cu interferențele și concurențele-i inevitabile. Alte sunt ideile, năzuințele, idealele și prejudiciile pe care le îmbrățișează sau le combate astăzi lumea, care promovează sau stânjenesc activitatea unei societăți religioase, cum este a noastră.

Iată pentru ce abia în al treilea an de activitate a isbutit reuniunea noastră să-și fixeze domeniul de activitate și metodele de

lucru, adaptându-se condițiilor sociale, economice și spiritului timpului nostru.

Odată găsită calea, reuniunea a putut desfășura activitatea sa rodnică, liniștită, fără sbuciumări și experimentări hazardate, așa cum de fapt a muncit comitetul DVoastre în cele 11 luni care s'au scurs dela ultima adunare generală.

I. Ședințele comitetului. Comitetul a ținut în acest răstimp 11 ședințe, la care au participat și noile membre alese — printr'o largă interpretare a statutelor — în adunarea generală trecută. În locul dnelor Karșai și Tiner Bogdan, care n'au putut accepta această alegere au fost cooptate de comitet dnele Lia Dr. Popovici și Letiția Dr. Hațieganu.

În aceste ședințe, bine frecventate de doamne și mai rar onorate de prezența dnelor bărbați de încredere, s'au discutat chestiuni de îndrumare și organizare a activității reuniunii. — Aci s'a hotărât între altele, ca reuniunea noastră să se prezinte printr'o delegație de 4 la primirea Doamnei Noastre, M. S. Regina, care a venit la Cluj să dea toată strălucirea serbărilor Avram Iancu.

II. Biserica. Grija principală a comitetului a fost împodobirea bisericii. Împărțite pe comisiuni și echipe de 2—3, damele comitetului s'au perândat la serviciul de mironosițe, supraprăveghind sau făcând la nevoie curățenia bis-

lor și pe credincioși de-ai bisericii noastre, dar cu toate acestea amestecul miliției în această afacere îl socotim păgubitor, iar sprijinul pe care-l solicită ortodoxia dela organele Statului ni-se pare deadreptul ridicol.

Prin noua lege pentru organizarea bisericii ortodoxe s'a reînviat vechea mitropolie a Basarabiei. Investirea arhiepiscopului Gurie cu această demnitate se va face la 21 Maiu, deodată cu investirea solemnă a noului patriarh.

Știri mărunte

Pentru peregrini. Vestim cu bucurie pe ceieșii anunțat la pelerinajul roman, că ministerul comunicațiilor a încuviințat rducerea de 75 % pe C. F. R. pentru clasele II și III. Legitimările necesare se vor trimite în timpul cel mai scurt la adresa fiecărui participant. — Biroul central.

Personale. Pentru a putea prezida serbările serbărilor de 3/15 Maiu, I. Preasfinția sa mitropolit VASILE se întoarce azi la reședință, venind dela București.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe p. Alimpu Filip de paroh la Derșida mică, pe p. Gavril Rebreanu de paroh la Borșa (beneficiul de jos), iar pe p. Iuliu Ardelean de adm. parohial la mănăstirea Moiseiului.

Universitatea dela Ierusalim. In 1 Aprilie c. s'a inaugurat, în prezența lordului Balfour, delegatul guvernului britanic, ca exponent al puterii tutelare, universitatea evreească din Ierusalim. Esclusă din mai multe universități europene, prin așa numitul »numerus clausus« — dispoziție care sub diferite titluri e pe cale de-a se introduce sub presiunea reacțiunii mai mult economice decât religioase și în celelalte state —, tinerimea poporului evreesc va avea de acum la Ierusalim o colonie culturală modernă, putându-și organiza acolo după bunul său plac cultura națională stânjenită în caracterele ei intime în tot cursul celor două mii ani de pribegie. Universitatea s'a clădit din contribuțiile tuturor »fiilor lui Israil«, indiferent de țară și legi și de orice alte considerațiuni; societățile evreiești au pus fiecare câte o piatră de temelie,

incât în câțiva ani s'a ridicat cel mai grandios palat cultural în Orientul apropiat, dovadă prin aceasta, odată mai mult, admirabilul spirit de solidaritate, atât de caracteristic acestui popor. — Se va vedea acum dacă deschiderea acestei universități va rezolvi, măcar în parte problemele cari au făcut atâta sânge rău la noi și aiurea.

Locale. Vineria viitoare, cu prilejul serbărilor de 3/15 Maiu cuvântul festiv din catedrală îl va ține I. Preasfinția Sa p. mitropolit Vasile, iar Dumineca viitoare, a Samarinenicii, va predica p. Iuliu Mator, profesor la liceul de băeți.

— Dumineca viitoare se va ținea în localul Casinei române adunarea generală a cooperativei »Ajutorul«, în care se va discuta între altele și chestiunea atât de importantă a înființării în Blaj a unui »Depozit regional al centralei cooperativei«, pentru unitățile cooperative din câteva județe apropiate. Consiliul de administrație a aprobat ideea depozitului și astfel se dă ca sigur, că Blajul va avea în curând și această nouă instituție.

„România întregită“ — suspendată. Contra textului categoric al Constituției, care spune, că »nici un ziar sau publicațiune nu va putea fi suspendat sau suprimat«, un ordin al ministerului de interne intimat prin prefectura poliției din Cluj, a suspendat, fără nici o motivare, apariția revistei »România întregită« de acolo. Că ce idei subversive va fi găsit d. Tătarăscu în această revistă, pusă de-o bucată de vreme în serviciul mai direct al concepției creștine, nu știm, știm însă că atari măsuri nu iertat să poată fi luate fără a provoca protestul tuturor, cari țin ca libertatea de gândire să nu fie stânjenită de intervenții de aceasta natură.

Importanță descoperire arheologică. Săpături făcute mai nou în Mesopotamia de o expediție, organizată de »British Muzeum« și muzeul universității din Pensilvania, au dus la descoperirea ruinelor vechiului oraș Ur. S'a descoperit între altele un templu al zeiței lunei, în care pe o lespede de piatră calcaroasă se găsește foarte frumos săpat în relief portretul regelui Ur Engur, întemeietorul orașului, precum și diferite scene, reprezentând pe rege în diferite operații arhitectonice. Intr'una din acestea

regele primește din partea zeului, care este înfățișat întinzându-i uneltele de construcție, ordinul de-a clădi turnul Babel. Intr'o altă scenă regele își arată supunerea către zeu, apărând în fața lui cu unelte de zidărie gata să pună prima cărămidă. O altă scenă înfățișează construcția în progres cu meșterii cărând materialul de zidărie pe scări așezate dealungul zidurilor. — Importanța acestor descoperiri crește prin faptul, că orașul Ur este un oraș cunoscut de pe paginile Bibliei, ale cărei indicații primesc acum și în punctul acesta o confirmare din cele mai strălucite.

† **Cornelia Rusu n. Vlassa**, soția preotului nostru Simeon Rusu din Tur (arhidieceza) și o mătușă a directorului nostru, s'a stins la 30 Aprilie c. în anul 75 al vieții sale. O deplâng număratoase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

x **Logodnă.** Dșoara GLICERIA CIOLOCA abs. de școala normală și Reverendul Domn IOAN OLTEAN, teolog absolvent, — logodiți.

Telefonul „Unirii“.

Dr. T. Oradea-mare. Nu știm ce vizează revista Dvoastră prin »polemica« pe care ar dori-o mai puțină, dar dacă s'a gândit la luptele noastre, cari — va înțelege oricine — nu se dau de dragul »polemicii«, fiind să-i spunem că este foarte greșit. Aceasta nu înseamnă însă, că n'am fi și noi bucuroși, să putem arunca pe piață cât mai multe »cărți bune catolice«, ori că n'am înțelege rostul important al acestora. Le și așteptăm dela ceieșii, fiind mai străini de »polemii«, au răgazul necesar să le facă.

M. Sibiu. Am citit și noi supărarea ce i-a cuprins pe dd. dela »Lumina satelor« pentru concursul publicat de »Astra« întru pomenirea celui a fost Vasile Lucaciu, care s'a nimerit a nu fi dintre credincioșii p. Trifa. Îl înțelegem prea bine pe acești domni și nici nu mai suntem curioși la ceea ce mai au de gând să spună în această materie la adresa »preotului Lucaciu«, care »în cursul războiului a făcut, vezi Doamne, proselitism confesional... la Roma«. Ceea ce am dori să știm este numai, că pe cine mai vreau să scoată dlor dela Astra, la cari »funcționari diriguitori uniți« se mai gândesc, câtă vreme se știe, că atât prezidentul Goldiș, cât și secretarul literar (d. H. Petrescu) sunt de legea ortodoxă, pe care încă nu știm s'o fi părăsit.

»Sentinelă dela Vest«. Hulind, fără nici un motiv, biserica Romei, cum o faceți în primul Dvoastră din numărul dela 5 Maiu, ar trebui să vă dați seamă că nu mai sunteți în notă, anunțând pentru numerii viitori anumite »foiletoane«, prin cari doriți să faceți »un serviciu« peregrinilor noștri, cari nu merg la cetatea eternă numai de dragul statuei lui Traian, ci și pentru a se închina la mormântul sfântului Petru, vârhovnicul Apostolilor. Le-ați fi făcut deci un mai bun serviciu,

caricaturii vechi, împodobind-o cu flori și verdețuri în preajma Duminecilor și sărbătorilor.

S'a montat un felinar electric și frumosul candelabru venețian donat de membrul nostru onorar, dl Gh. Sion, căruia i-s'a predat diploma artistică lucrată în cadrul unei înălțătoare serbări la 26 Maiu 1924. În săptămâna patimilor reuniunea s'a îngrijit de o podoabă îmbelșugată a Mormântului Domnului, îngrijindu-se de o pază de onoare, soldați detașați din parca comendurii.

Curățirea coperitoarelor de altar și a celorlalte pânze sfințite au fost un prilej de nobilă întrecere în slujba umilă a Domnului. A fost un moment înălțător, când o doamnă din comitet a oferit, — ca răscumpărare a acestui serviciu care îi fusese luat de alta — suma anuală de 200 Lei!

Lipsind ornatele trebuitoare, comitetul a confecționat 2 faloane negre, 2 faloane de mătă galbenă și o haină de lector, a reparat toate odăjdiile vechi. Reuniunea a cheltuit pentru această operă, pe lângă munca depusă, aproape 20,900 Lei.

Pentru stihare, fețe de altar, purificatoare și cheltuit vre-o 8000 Lei.

Un covor din biserica Bob a costat 2300 Lei.

Spre cea mai mare bucurie a tuturor credincioșilor uniți, în cursul primăverii trecute s'a obținut în chirie pentru un lung șir de ani

vechea biserică părăsită »Calvaria« din Mănăstur. Reuniunea noastră a avut aci din nou prilej larg să-și pună în evidență misiunea sa de îngrijitoare a casei Domnului și să-și arate spiritul de jertfă și muncă, de care sunt capabile membrele ei.

În scurt timp, sub ochii și mâna acestui comitet, imensa biserică dărăpănată s'a prefăcut într'un templu primitiv simpatic și curat — desăvârșind opera începută de părintele protopop Dr. E. Dăianu cu fondurile bisericii. Noul altar s'a acoperit de prețioase fețe de masă, sfeșnice dăruite reuniunii de dna prezidentă, cărți sfinte și flori. Mare și înălțătoare serbare a fost ziua sfințelilor Rusalii, când pentru primădată s'a slujit românește în această monumentală biserică, cu asistența disciplinată a corului mixt al celor două școli normale din Cluj.

Tot ce s'a făcut aci la biserică este numai un început. Comitetul reuniunii a pornit — la îndemnul On. Oficiu protopopesco — o largă propagandă pentru strângerea fondurilor uriașe, necesare pentru înzestrarea bisericii cu iconostas, clopote etc. S'a proiectat o loterie, cu concursul casei Perry-Poruțiu și s'a lansat liste de subscripție către stabilimentele financiare-economice. Acțiunea este încă în curs. Și până acum avem de înregistrat cu mulțumită donațiunea de câte 1000 Lei a Băncii Agrare și a Camerei de comerț, 500 Lei dela

Banca de credit, Banca învățătorilor 100 Lei, Albina 500, Albina-intrepozite 1500, Stăruința românească 500, Economul 1000, Inst. comercial de credit 500, Vatra 500, Cassa de păstrare Cluj 500, Banca Chrissoveloni 1000. — Total 8100 Lei. Este în proiect și pregătire și o serată și tombolă pentru strângerea de fonduri pentru »Calvaria«.

La înfrumșetarea cultului divin atât în biserica lui Bob, cât și în biserica minoriților, care din mila sfântului Părinte din Roma ne-a fost dăruită nouă — deși din motive inexplicabile n'a putut încă fi luată în primire*) — a contribuit mult și corul bisericesc înființat de dl Oct. Popa, membrul nostru de încredere care cu un zel foarte laudabil se jertfește pentru această cauză.

Reuniunea noastră îi este foarte recunoscătoare pentru această muncă plină de abnegațiune și promite tot sprijinul moral, după ce materializește s'a angajat On. Oficiu parohial să-l sprijinească.

Pentru adâncirea pietății creștine Reuniunea editase în a. 1923 iconițe sfinte. Domnii cateheți au făcut o faptă creștinească și au sprijinit intențiunile Reuniunii, răspândindu-le în cercurile largi, ale tinerimii noastre școlare.

*) Reușind a evacua în sfârșit — după stăruințe foarte laborioase — pe ucenicii de meserii din palatul Minorităților din Târgu-Murăș, unde se va muta casa acestora dela Cluj, donațiunea minunată a sf. Părinte va putea fi luată deacum în timpul cel mai scurt definitiv în primire. N. R.

dacă n'ați fi lăsat pe „Seneca” al Dy. să-și mai verse veninul asupra Romei papale, care și altfel nu are nimic comun cu „matchurile evreești” din Oradea-mare.

P. Făgăraș. Vă mulțumim pentru atenție, fiindcă ieșirea dlui I. Mateiu din numărul dela 23 Aprilie al „Viitorului”, în care face din școlile Blajului de pe vremuri „o simplă unealtă a catolicismului intolerant”, de fapt ne scăpase. Maniaci incorigibili ai unui crez totuși atât de discutabil, oamenii aceștia par a fi convingși, că o instituție românească de seamă, cum a fost incontestabil liceul dela Brașov, nu poate fi ridicată de ajuns decât terfelind și batjocorind tot ce ar putea să-i întunece gloria. — Adușul cerut ni-a sosit prea târziu și astfel n'am putut să-l mai dăm.

B Unimăt. Chităm primirea sumei de Lei 150. Nrii de probă li vom trimite la tot cazul. — Vă mulțumim pentru interesul ce ne arătați.

Dr. P. Izvîn. Restanță nu aveți. Achitat până la finea anului curent. Am trimis numerii ceruți.

O. Alba-Iulia. Mai trimiteți încă 30 Lei pentru completarea abonamentului pe anul curent.

Parohia gr.-catolică română. Petroșeni.

Nr. 40—925.

CONCURS.

Parohia greco-catolică română din orașul Petroșeni — jud. Hunedoara — publică concurs la

Postul de cantor

Cererile sunt a se înainta la adresa oficiului parohial până la 31 Maiu a. c. Reflectanții vor anexa la cerere și un atestat de serviciu eliberat de oficiul parohial respectiv.

Condițiile de angajare avantajoase.

Petroșeni, la 26 Aprilie 1925.

(45) 3—3

Oficiul parohial.

A apărut

Noul Testament

al Domnului Nostru Isus Hristos

scos pe înțelesul tuturor

de canonicul

Dr. Ioan Bălan

806 pagini — cartonat

—: Lei 50 + 5 porto recomandat —:

Se află de vânzare la

Librăria Sem. teologic — Blaj.

Buzdughină & Hoza

Intreprindere românească
SIBIIU

TURNĂTORIE DE FONTĂ ȘI METAL
ATELIER MEHANIC
MAȘINI DE TREERAT
MORI, MOTOARE, CAZANE.

TURNĂTORIE DE CLOPOTE din cel mai bun material, cu garantarea convenită și prețurile cele mai solide.

(33) 4—?

□ CUMPĂRĂM aramă veche, în
□ orice cantitate, precum și luci
□ vechi de mașini.

VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 14—52

Mare asortiment de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire, Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o dăjdii bisericești: Vestminte și Prapori din cele mai bune stofe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va convinge de prețurile mele.

SIBIIU, Piața Prințul Carol Nr. 6.

Cărți de școală primară.

Dela Librăria Seminarială din Blaj se comanda următoarele cărți de școală primară cari cu toată scumpetea de azi nu li-a crescut prețurile, rămânând la cele vechi:

1. »Abecedar« Precup-Cocișiu Nr. de a. 1011—1924. Lei 6
2. »Cetirea« cl. II. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924. » 4
3. »Cetirea« cl. III. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924. » 8
4. »Cetirea« cl. IV. de T. Cocișiu Nr. de a. 1096—1924. » 12

UZINELE DE FIER ȘI DOMENIILE DIN REȘIȚA S. A. REȘIȚA

ACTIV

Bilanț încheiat la 31 Decemvrie 1924

PASIV

Capital nevărsat:		Capital Social	250.000.000
Datoria acționarilor Capital	96.900—	Fond de rezervă	280.847.874
Rezervă	3.142.000—	Amortizări	113.337.112
		Creditori	393.540.533
Stabilimente:		Dividende neridicate	1.542.383
Domenii	9.770.381.18	Beneficiu net:	
Mine	74.477.167.71	Report din 1923	1.745.971.18
Clădiri pentru exploatațiuni	81.206.631.63	Beneficiu pe 1924	67.708.608.16
Clădiri pentru locuințe	60.578.311.75		
Mașini și instalațiuni	155.565.565.94		
Stocuri de materiale	131.656.593.24		
Numerar	11.544.229.04		
Titluri	22.531.931.—		
Debitori	558.152.772.07		
	1.108.722.483.56		1.108.722.483

Verificat și găsit conform cu registrele

Censori: G. CIOFLEC, MIHAIL GEORGESCU, VICTOR LÉVY, E. LUTERBACHER, ST. VIDRIGHIN.

CHELTUIELI

Contul de Profit și Pierdere la 31 Decemvrie 1924

VENITURI

Cheltuieli Generale	44.515.398.67	Beneficiu:	
Dobânzi	3.273.677.38	Report din 1923	1.745.971.18
Impozite	4.918.727.68	Beneficiu brut pe 1924	191.132.650.72
Contrib. reg. și cheltuieli pentru scopuri de ocrotire socială	22.722.477.90		
Amortizări	47.993.760.93		
Beneficiu net			
Report din 1923	1.745.971.18		
Beneficiul pe 1924	67.708.608.16		
	192.878.621.90		192.878.621

Verificat și găsit conform cu registrele

Censori: G. CIOFLEC, MIHAIL GEORGESCU, VICTOR LÉVY, E. LUTERBACHER, ST. VIDRIGHIN.